

Bewaar het Pand

JAARGANG 58 • DONDERDAG 26 JANUARI 2023

2

Schuivende panelen

UITGAVE TOT BEVORDERING VAN DE HANDHAVING VAN DE OUDE GEREFORMEERDE BEGINSELEN

...en terstond zeiden zij Hem van haar.
Markus 1 : 30b

Op de sabbath was de Heere Jezus naar de synagoge gegaan te Kapernaüm. Daar preekte Hij als de grote Profeet en Leraar. Dat was heel anders dan wat ze gewend waren van de Schriftgeleerden. Hij preekte het Evangelie van het Koninkrijk van God. Hij leerde immers als machthebbende. Zijn woorden maakten diepe indruk. Met klem wees Hij op de noodzakelijkheid van wedergeboorte en bekering. Dat is ook voor vandaag in 2023 zo belangrijk want vlak voor Christus' hemelvaart onderwees Hij de discipelen nog dat zij in Zijn Naam moesten prediken bekering en vergeving der zonden. Zijn de voetstappen van de naderende Christus niet te horen in onze dagen?

De dienst in de synagoge van Kapernaüm werd ook nog verstoord door een bezetene, een mens met een onreine geest (vs. 23). Jezus bestrafte de bezetene en werpt die onreine geest uit. In heel het omliggende land gaat het gerucht van Christus prediking en macht uit. In Kapernaüm volgen we de gangen van vier kerkgangers: Petrus, Andreas, Johannes en Jacobus. Let op wat zij doen na de dienst. Zij komen in het huis van Petrus waar ook diens schoonmoeder is. Een ernstige ziekte heeft haar getroffen. De evangelist Lukas, die dokter was, zegt dat zij met een grote koorts bevangen is. De toestand is dus heel kritiek.

Wat doen nu die vier kerkgangers bij de confrontatie met deze nood? Gaan ze de schoonmoeder beklagen? Haar geruststellen en haar wijzen op koortsbestrijdende behandelwijzen en middelen? Hebben ze haar gewezen op andere koortspatienten bij wie het toch nog goedkwam of juist niet?

Nee. We lezen: "en terstond zeiden ze Hem van haar". Terstond. Het wijst op het resolute van hun reactie. Zij worden met hetgeen zij van Jezus gehoord en gezien hadden werkzaam. Terstond. Het is de zevende keer in dit eerste hoofdstuk van Marcus dat dit woord terugkomt. Direct zonder dralen gaan zij met deze nood naar de Heere.

Wat een les! Van uitstel komt het vaak bij ons tot afstel. Hoevelen stellen de bekering niet uit. Hpevelen hebben geen goede voornemens. We tillen het in de maand december even over de jaarwisseling heen, en dan.....? Goede voornemens, ja, maar met pappen en nathouden gaan we verder. Dat is levensgevaarlijk. De weg naar de hel is geplaveid met goede voornemens. Ik heb nu geen tijd, zegt de één. Ik heb nog zoveel aan m'n hoofd, zegt de ander.

De vier kerkgangers spraken de Heere aan over haar, Petrus' schoonmoeder. Dat is precies waar het op

aankomt. Ze vragen Hem niet of Hij haar beter wil maken, of Hij de koorts wil wegnemen, of de pijn wil bestrijden en de benauwdheid wil verlichten.

Bidden is spreken tot God. Hem bekend maken wat de nood is. Vaak is ons bidden een verlanglijst voorleggen bij de Heere. Hem zeggen wat Hij moet doen. Wat is het nodig om de aanwijzingen in onze tekst ter harte te nemen. De Heere weet wat goed

en nodig is. Deed u en doe jij dat ook aangaande de onbekeerlijkheid van je hart? Van je schuld bij God? Ging u met de bergen van zonden en ongerechtigheden tot Hem? Zei u Hem hoe hopeloos het er voorstond? Hij nodigt toch: laat al uw begeerten door bidden en smeken bekend worden bij God. Bij de Heere zijn er uitkomsten ook tegen de dood. Want als de Heere naar Petrus' schoonmoeder gaat vat Hij haar hand en richt haar op. Dan lezen we: terstond verliet haar de koorts en zij diende hen. God hoort het gebed. Hij is nabij de ziel die tot Hem zucht en troost het hart dat schreiend tot Hem vlucht.

Hij is nabij de
ziel die tot Hem
zucht en troost
het hart dat
schreiend tot
Hem vlucht

DS. A. VAN DE WEERD

VOOR DE JEUGD

Idols

Toen zeide hij: Ik heb Israël niet beroerd, maar gij en uws vaders huis, daarmee, dat gijlieden de geboden des HEEREN verlaten hebt en de Baäls nagevolgd zijt. - 1 Koningen 18:18

Talentenjachten zijn populair in de wereld van de popmuziek. In die programma's wordt gezocht naar nieuw zangtalent. The Voice bijvoorbeeld werd door miljoenen mensen bekeken. Voorloper hiervan was het programma Idols. De uiteindelijke winnaar van het seizoen kreeg de eretitel 'Idol', in het Nederlands 'idool'. En wat is een idool? Volgens Wikipedia is dat een persoon of een voorwerp dat wordt aanbeden als een godheid. 'Idool' komt van het Griekse woord 'eidola', dat 'schim' betekent. Dat wordt in het Nieuwe Testament gebruikt voor 'afgod'. In het Oude Testament wordt het woord Hebreeuwse 'el-iyil' gebruikt, dat zoiets als 'leeg' of 'waardeloos' betekent. Nou, dat zijn het, al die afgoden van de wereld. Je hebt er niets aan. Je komt er zelfs voor eeuwig mee om.

Vorige keer zagen we dat Elia onverschrokken Achab aansprak. Hij probeert de koning niet te kalmeren en te zeggen: 'Ja, ik kan begrijpen dat u boos bent, maar hoor eens, er komt een einde aan de droogte, want God heeft gezegd dat er regen komt.' Nee, Elia probeert Achab helemaal niet gerust te stellen en hij praat ook niet over regen. Elia moet de koning niet gunstig stemmen, maar deze zondaar, die zich 3½ jaar verhard heeft, het Woord Gods brengen! En dan gebruikt Elia geen taal waar Achab bij moest denken: 'wat zou hij nou bedoelen?' Nee, rechtuit, zonder omwegen. Twee dingen hebt u gedaan: Gods geboden verlaten, en de baäls nagevolgd.

Als een mens Gods geboden verlaat, gaat hij andere goden dienen. Want het menselijke hart kan niet zonder godsdienst. En als de ware God niet gediend wordt, dan worden in plaats daarvan afgoden gediend. Dat is onvermijdelijk. Welke naam die afgoden dan ook hebben.

Wat is afgoderij? De catechismus zegt in antwoord 95: *Afgoderij is in de plaats van de enige ware God (...) iets anders hebben, waarop de mens zijn vertrouwen zet.*

Met zo ongeveer alles kan een mens afgoderij bedrijven. Afgoden hoeven niet de vorm van een beeld te hebben. Het kan ook de vorm van een scooter hebben. Of de vorm van een auto. Of van muziek. Of sport. En denk eens aan het materialisme, dat neemt ook afgodische vormen aan.

De Schrift zegt in Habakuk dat een mens een afgod heeft, *houdende zijn kracht voor zijn god*. Een mens kan -zo staat in Job te lezen- tot het göud zeggen: *gij zijt mijn vertrouwen*. En we kunnen volgens Paulus ook van onze *buik* een afgod maken.

De Catechismus rekent tot afgoderij ook *de aanroeping van de heiligen of van andere schepselen*. Maar dat is Rooms, zeg je misschien. Wij hebben geen beelden in de kerk en wij bidden niet tot de heiligen. Inderdaad, maar dan ben je er nog niet. Hoe staat het met het vereren van schepselen? Veel mensen hebben idolen. Muzieksterren, sportsterren, politieke sterren, religieuze sterren enzovoort.

Waarom bedenkt de mens afgoden? Omdat hij vervreemd is van de ware God. Hooguit zijn er een paar vage herinneringen. Ingeschapen Godskennis noemen we dat. En daarom heeft elk mens iets nodig waarop hij kan vertrouwen en wat hij kan vereren. Wat het ook is.

Wat is het daarom nodig dat we tegen afgoden leren strijden. In de Bijbel wordt Israël telkens voor keuzes geplaatst. Jozua zegt: *Kiest u heden wie gij dienen zult*. Samuël zegt: *Doet weg de vreemde goden*. Elia zegt straks: Is Baäl god? volgt hem dan na. Is de HEERE God? volgt Hem na. Maar blijf niet hinken op twee gedachten.

De rijke jongeling was een vrome ernstige jongen. Maar het geld was zijn afgod. Hij kon de goede keus niet maken. En hij verliet Jezus en ging bedroefd weg. Dat is nog zo. Iedereen die de afgoden blijft dienen, gaat bedroefd weg. Ten eerste omdat je erin teleurgesteld raakt. Het programma The Voice bijvoorbeeld werd van de buis gehaald omdat sommige juryleden vrouwelijke deelnemers misbruikten. Maar ten tweede omdat alle afgoden je naar de ondergang brengen. Je komt bedroefd voor eeuwig om in de plaats waar weinig is...

Maar hoe doe je dat? De afgoden je leven uit? Hoe krijg je ze uit je hart? Dat is de moeilijkheid. Dat wist Jozua ook. Hij zei: je zult de Heere niet kunnen dienen. Daar is genade voor nodig, daar heb je geloof voor nodig. En daar mogen we om bidden. *Heere neig mijn hart en voeg het saâm tot de vreze van Uwe Naam.*

DS. M.A. KEMPENEERS
WWW.BEWAARHETPAND.NL

Schuivende panelen (3)

Wat heeft de beïnvloeding door de tijdgeest tot gevolg voor het geestelijk leven in de gereformeerde gezindte? Welke schuivende panelen worden er zichtbaar?

Het was iets voor mijn achtste verjaardag dat toenmalig RD-hoofdredacteur C.S.L. Janse zijn godsdienstsociologisch proefschrift aan de Vrije Universiteit verdedigde. "Bewaar het pand", zo luidt de mooie titel ervan. In dit boek wordt de spanning tussen assimilatie (aanpassing) en persistentie (volharding) bij de emancipatie van de bevindelijk gereformeerden beschreven.

Een enkele greep uit de conclusies van zijn onderzoek (1985):

- (1) Het geboortecijfer ligt op een betrekkelijk hoog niveau, al is sprake van een dalende tendens
- (2) Het verlies naar de onkerkelijkheid neemt duidelijk toe, wellicht is er ook een toenemend verlies naar andere protestantse richtingen
- (3) Onder de jongeren is de kerkelijke binding duidelijk kleiner dan onder de oudere generatie
- (4) De wervingskracht ten opzichte van buitenstaanders is zeer gering
- (5) Inzake de historische betrouwbaarheid van de Bijbel is ook onder de jongere generatie het orthodoxe standpunt zeer sterk vertegenwoordigd, datzelfde geldt ook ten aanzien van vrouwelijke ambtsdragers
- (6) Er is een toenemende avondmaalsdeelname
- (7) Gezangen zijn bij jongeren wat meer in trek dan bij ouderen
- (8) Onder de jongere generatie wordt relatiever gedacht over de regel dat vrouwen tijdens de kerkdienst een hoofddeksel op moeten
- (9) Evenzo blijkt het voor de jongere generatie minder vanzelfsprekend om tweemaal per zondag naar de kerk te gaan dan hun ouders
- (10) Het zondagspatroon is minder strak dan voorheen, verzet tegen de televisie en anticonceptiva binnen het huwelijk brokkelt af.

Samenvattend zag dr. Janse -bijna veertig jaar geleden- de grootste verschuivingen op het ethische vlak en in de politieke en maatschappelijke standpunten. Daarbij stelde hij dat bij de bevindelijk gereformeerden vanouds een centrale plaats werd ingenomen door mensen die vanuit hun eigen levenservaring mochten getuigen van de werking van Gods Geest in zondaarsharten. Dát legde beslag op gezinnen en gemeenten. Waar deze getuigenissen niet meer klinken en het beslag verdwijnt, voorzagt hij meer schuivende panelen.

Herhaald

Na zo'n 15 jaar is het onderzoek van Janse door het Reformatorisch Dagblad herhaald en gepubliceerd in het boek "De eeuw in het hart".

Een enkele greep uit deze conclusies (1998):

- (1) De kerkelijke binding neemt verder af
- (2) Er is een veranderend geestelijk klimaat binnen de kerken waarneembaar
- (3) Generatieverschillen nemen toe, jongeren accepteren het zingen van gezangen in de kerk
- (4) Er is toenemende behoefte aan persoonlijke vrijheid om in allerlei zaken te beslissen.

Samenvattend: geredeneerd vanuit het klassiek gereformeerde erfgoed is er een tendens tot aanpassing aan de tijdgeest te constateren.

Overleven

Hoe moeten kerken dan de toekomst in om gereformeerd te blijven? Hoe moeten kerken zich opstellen als er schuivende panelen zichtbaar zijn? In "De eeuw in het hart" heeft ds. P. den Butter daarop al enkele antwoorden geformuleerd:

- (1) *Vasthouden aan de gereformeerde confessie*
- (2) *Afwijzen wat de gereformeerde confessie weerspreekt*: waken bij de aangenomen leer is absolute noodzaak, want het arminianisme is levensgroot aanwezig.
- (3) *Geen bindingen die boven de confessie uitgaan*: deze leiden al te snel tot verstarring
- (4) *Waarlijk katholiek zijn*: er dient een hartelijk verlangen te zijn naar (kerkelijke) eenheid
- (5) *Zelf gedurig gereformeerd worden*: we kunnen niet buiten het onwederstandelijke werk van de Heilige Geest

De vraag is: hoe staan we nu -25 jaar later- tegenover deze vijf aandachtspunten? Stemmen ons hoofd en hart nog samen als het gaat om de inhoud van onze belijdenisgeschriften? Is er onverholven waardering of stilzwijgende aversie tegen (delen van) de gereformeerde confessie? Zijn we van harte katholiek? Welke plaats neemt het vernieuwende werk van de Heilige Geest in ons leven in?

Eén ding is zeker: wat een wonder dat de Kerk een Koning heeft. Hij houdt Zijn Kerk in stand. Een heilige, algemene Christelijke Kerk.

DS. W.L. VAN DER STAAIJ

Wedergeboorte (4) *Ambrosius*

Vereiste

De Heere is vrijmachtig in het bewerken van zielen. Wel is het noodzakelijk dat de vernedering zover gaat dat het tot de Zaligmaker brengt. Ambrosius geeft de volgende samenvatting van wat onmisbaar gekend moet worden “1.Een waarlijk boetvaardig gezicht en gevoel van en haat tegen de zonde. 2.Een oprechte en onlesbare dorst naar Jezus Christus en de gerechtigheid, zowel toegerekend als inklevend. 3.Een ongeveinsd en onvoorwaardelijk voornemen tot een algehele nieuwe gehoorzaamheid voor het toekomstige. Als iemand deze affecten en uitwerkingen in zijn eigen ziel heeft ervaren, in welke volgorde of in welke mate dan ook (minder of meer), hij is volkomen veilig en kan getroost op de heilige baan voortgaan.”

Zelfonderzoek

U dient uzelf te onderzoeken of u al wedergeboren bent of niet. Ambrosius schrijft: “Hebt u – nadat uw hart verbroken, uw geest verbrijzeld, uw ziel vernederd en uw geweten verwond en ontwaakt was – een gezicht van Christus gehad, naar Hem gedorst, uzelf op Hem geworpen en Zijn wegen en geboden door een algehele gehoorzaamheid (op)gevolgd?” Dan bent u wedergeboren. Als u nog niet wedergeboren bent, weet dat de Heere werkt door Woord en Geest.

Gebod

De Heere wil op het gebed de wedergeboorte werken. Bijvoorbeeld deze woorden: ‘Heere, bekeer mij, zo zal ik bekeerd zijn.’ Als u zegt dat u niet kunt bidden, houd toch aan in het gebed. Misschien zegt u: Ik kan niet bidden omdat ik geen geloof heb. Dan zegt Ambrosius: “Zet uzelf tot bidden en wie weet of er hulp, zegen en geloof zal komen.” De beloften moeten in gebed omgezet worden. Smeek vurig om de werking van de Heilige Geest. Denk aan Psalm 51:12 ‘Scheep mij een rein hart, o God, en vernieuw in het binnenste van mij een vaste geest.’ Dan zal in vervulling gaan: ‘Een iegelijk die bidt, die ontvangt.’

Prediking

U moet naar de prediking luisteren. U moet het Woord horen. De prediking wil de Heere gebruiken om u te wederbaren. Paulus zegt in 1 Kor. 4:15 ‘Ik heb u door de bediening van het Evangelie geteeld.’ “De tong van de herder is de waterleiding van de Heere, waardoor Hij de zoete en heilzame wateren des levens in de zielen van Zijn uitverkorenen doet vloeien.” Ga elke zondag naar Gods huis om de prediking te horen. We moeten Gods zegen niet verwachten zonder Zijn instellingen. Je kunt immers ook geen brood eten zonder ploegen en zaaien. Houdt de prediking van het Woord in hoge achting. Denk na over de prediking, over de bedreigingen en beloften.

Zien

Wie wedergeboren is zal het Koninkrijk Gods zien. Wie niet wedergeboren is, is blind. Wie wedergeboren is heeft geestelijke ogen. Hij ziet de majesteit van God de Vader. Hij ziet de schoonheid, barmhartigheid en ontferming van de Zaligmaker. Hij ziet de werking van Gods Geest. Hij heeft vermaak in gebeden, lofprijzingen en Psalmen. Wie het wonder van de wedergeboorte mist, kent dit alles niet.

Het Koninkrijk Gods

Onder het Koninkrijk Gods kunnen we twee dingen verstaan: de hemel en de weg naar de hemel. Paulus zegt in Rom. 14:17 ‘Het Koninkrijk Gods is...rechtvaardigheid en vrede en blijdschap door den Heiligen Geest.’ Rechtvaardigheid betekent een afkeer van het boze en een doen van het goede. Het doen van goede werken, van alle goede plichten. Het leven naar de eerste en tweede tafel van de wet. Rechtvaardigheid betekent ook bekleed te zijn met de rechtvaardigheid van Christus. Er is vrede met de mensen, met God en met zichzelf. Van nature is de mens een wolf, maar door wedergeboorte gaat hij vreedzaam leven met alle mensen, zoveel als mogelijk is. Er is bijzondere liefde tot Gods kinderen. Er is ook vrede met God. Ook vrede met zichzelf, vrede met zijn eigen geweten. Tenslotte ‘blijdschap door den Heiligen Geest.’ Blijdschap vanwege de vergeving der zonden, waar de Heilige Geest in doet delen. Ambrosius zegt dat sommigen uitzien naar die blijdschap. Zij zullen in de eeuwigheid in die blijdschap delen. Met het Koninkrijk Gods kan ook bedoeld zijn het Koninkrijk der heerlijkheid. Bij het sterven voeren de engelen de ziel van Gods kinderen naar dat Koninkrijk.

Nuttigheid

“Rep u dan en als u ooit het Koninkrijk Gods wilt zien, tracht deze nieuwe geboorte door te maken en een beter leven te leiden dan u tot hiertoe gedaan hebt.” Terwijl de predikant spreekt, komt Christus met kracht. Ambrosius ontving zelf troost uit wat hij schreef. Hij verlangde naar het geestelijk welzijn van hen die zouden lezen wat hij geschreven had. “Ja, ik zou met blijdschap het weinige bloed dat ik in mijn lichaam heb, tot uw geestelijk welzijn willen laten vloeien en vloeien tot de allerlaatste druppel in mijn aderen toe. Ik zal niet meer zeggen; overdenk wat ik gezegd heb. ‘Tenzij dat een mens wederom geboren wordt, hij kan het Koninkrijk Gods niet zien.’”

DS. A. VAN HETEREN

Lezen in de brief aan de Hebreeënen (43)

De schrijver van deze brief is in dit laatste hoofdstuk bezig zijn lezers een aantal dingen ernstig op het hart te binden. Grote geestelijke voorrechten hebben ze ontvangen. Nu wordt van hen gevraagd in het leven van alledag te laten blijken dat ze ook uit die schat leven. Daar hoort niet bij dat ze zich laten meevoeren met allerlei vreemde leringen. Ook niet dat ze hechten aan het voortzetten van de oude levitische eredienst, met een cultus die voorbijgaat aan het volbrachte werk van de Heere Jezus. Treffend schrijft de apostel dat het hart gesterkt wordt door genade, en niet door spijzen [13: 9].

Voor het geval de lezers het belang van deze vermaning nog niet voldoende inzien, zet de schrijver in de volgende verzen [13: 10 en volgende] nog eens uiteen wat het unieke is van de nieuwe bedeling waarin ze leven. Er is een uiterst belangrijke grens gepasseerd. Het voorhangsel is gescheurd. De oude dingen van de bloedstorting in de tempel hebben afgedaan sinds 'Golgotha'. De Borg van Zijn kerk heeft het uitgeroepen: "Het is volbracht!" Beseffen ze nu nog niet welk een onvergelijkbaar uitnemender en heerlijker bediening Christus heeft, vergeleken met die van Aäron?

Daarom lezen we hier in Hebreeënen 13: "Wij hebben een altaar..." De oude altaren van Israël konden ten diepste geen verzoening bij de Heere aanbrengen. De vromen van Israël wisten dat ook. De dichter van Psalm 40 was zo iemand: "Brandofferen, noch offer voor de schuld, voldeden aan Uw eis noch eer..." Er was iets anders nodig. Er was iemand anders nodig. Hij was nodig, die het gezegd heeft: "Zie, Ik kom om Uw wil te doen, o God. In de rol des boeks is van Mij geschreven..." En Hij is gekomen, de Heere Jezus Christus. Hij heeft Zich gegeven. Hij heeft Zijn ziel tot een schuldoffer gesteld. Hij was het Offerlam. Hij was de Priester. Hij was het Altaar!

"Wij hebben een altaar..." Wat bedoelt de apostel hier dan? De statenvertalers hebben het begrepen. "Hierdoor wordt geen stenen of uitwendig altaar verstaan, (...) maar hij spreekt van een geestelijk altaar, namelijk Christus Jezus Zelf, die door de eeuwige Geest Zichzelf onstraffelijk heeft opgeofferd. Gelijk dan Christus' vlees de offerande is, alzo is Christus ook de Hogepriester en het altaar zelf, die deze offerande heeft geheiligd, gelijk het altaar de offerande placht te heiligen..." De Heere Jezus, Hij is alles tegelijk: het Offerlam, de Priester, het Altaar! Hiermee hebben we het antwoord ontvangen op de vraag waarin Gods kerk haar altaar heeft te zoeken. Het kan niets of niemand anders zijn dan de Heere Jezus Christus Zelf. "Wij hebben een altaar!" De Heere Jezus Christus - waarachtig God en tegelijkertijd waarachtig en rechtvaardig mens.

Hij is van God gegeven om verzoening te doen voor de zonden van schuldige zondaren. Waar de altaren in Israël's heiligdom niet toe in staat waren, wat de priesters in hun bediening niet konden bewerken, waartoe de offers en de

stromen bloed in alle eeuwen van Israël's geschiedenis te enenmale ongenoegzaam waren - dat is nu geschonken in dit 'Altaar' Christus Jezus, die tegelijkertijd Priester en Offerlam is. "Wij hebben een altaar", zo roept de apostel vol verwondering uit. Het is hêt Altaar. Het is het enige Altaar dat met God verzoent. Het is het enige Offer dat hemel en aarde verenigt te saam. Want "er is geen andere Naam onder de hemel gegeven om zalig te worden, dan de Naam van de Heere Jezus Christus." Heeft Hij het van Zichzelf niet getuigd: "Ik ben de Weg, de Waarheid en het Leven. Niemand komt tot de Vader dan door Mij!" Dat is het opschrift op dit altaar. Dat wil de schrijver van deze brief, geleid door de Heilige Geest, op het hart van de geadresseerden drukken: "Beseft u dat, Hebreeënen? Bent u daarvan toch wel diep doordrongen?! Als u de zaligheid zoekt, als u behoudenis vinden wilt, dan kan het alleen bij dit altaar. En buiten dit altaar is er geen altaar dat bij de Heere gelden kan. Hij Zelf heeft Hem aangewezen. Deze is het! Hoort Hem!"

Daar wijst hij ook in vers 11 op. De lichamen van de dieren waarvan het bloed in het heiligdom werd gebracht op de grote verzoendag - die lichamen werden verbrand. Zelfs buiten de stad. De priesters mochten daarvan niet eten. Ook dat is in het offer van de Heere Jezus vervuld. Het sterven van de Zaligmaker vond evenzo buiten de legerplaats, buiten de muren van Jeruzalem, plaats. Dat is aangrijpend! Hij werd verwijderd buiten de gemeenschap van het volk. Hij heeft de smaadheid van het kruis op Zich genomen. Hij stierf een smartelijke, smadelijke en vervloekte dood. Vervloekt was immers degene die aan een hout hing. Maar zo heeft Hij door Zijn eigen bloed de Zijnen geheiligd. Hun vloek heeft Hij op Zich genomen, opdat zij de zegen zouden beërven. Hij van God verlaten, opdat de Zijnen nimmermeer van God verlaten zouden worden.

Nu buigt de apostel de boodschap van dit evangelie weer terug naar de levenspraktijk van de Hebreeënen. Lees de verzen 13 en 14 van Hebreeënen 13: "Zo laat ons dan tot Hem uitgaan buiten de legerplaats, Zijn smaadheid dragende. Want wij hebben hier geen blijvende stad, maar wij zoeken de toekomstige." Een ware christen is een vreemdeling op de aarde. Hij of zij is burger van het Koninkrijk der hemelen geworden. Hij dient dan ook te bedenken niet wat van beneden maar wat van Boven is. Trouwens, zou een christen zijn vastheid zoeken in dit leven? In de stad die straks zal vergaan? De vraag stellen is haar beantwoorden.

DS. J.M.J. KIEVIET

Het Bijbelboek Ruth

Een gezin in de richterentijd (1) – het vertrek naar Moab

1 In de dagen als de richters richtten, zo geschiedde het dat er honger in het land was; daarom toog een man van Bethlehem-Juda om als vreemdeling te verkeren in de velden van Moab, hij en zijn huisvrouw en zijn twee zonen.

2 De naam nu van dezen man was Elimélech, en de naam zijner huisvrouw Naómi en de naam zijner twee zonen Machlon en Chiljon, Efrathers, van Bethlehem-Juda...

In de richterentijd...

Wie de eerste verzen van het boekje Ruth oppervlakkig leest, krijgt ongeveer het volgende beeld: Op zeker moment is er honger in Israël. Daarom besluit een man uit Bethlehem samen met zijn vrouw en twee zonen naar Moab te gaan. Zo willen zij de honger ontvluchten. Als we er even over nadenken, lijkt het nog een verstandig besluit ook.

Toch hebben we de tekst dan niet nauwkeurig gelezen. Want hoe begint Ruth 1? Met een tijdsaanduiding: 'in de dagen als de richters richtten'. Daarmee wordt de geschiedenis van Ruth nadrukkelijk gesitueerd in de richterentijd. Vanuit het Bijbelboek Richteren krijgen we een beeld van deze donkere periode in Israëls geschiedenis. Het is de tijd dat er 'geen koning was in Israël; een iegelijk deed wat recht was in zijn ogen' (Richteren 21: 25). De mensen doen wat goed is in hun eigen ogen, maar wat kwaad is in de ogen van God. Ze dienen de Baäls en andere afgoden.

Wat vanuit het Bijbelboek Richteren ook duidelijk wordt, is dat de Heere het volk er niet voor over heeft om zo in afgoderij ten onder te gaan. Daarom stuurt de Heere steeds als het volk afdwaalt en de afgoden gaat dienen, vijanden die het volk onderdrukken en de oogst verwoesten. Daardoor ontstaat er honger. De bedoeling van de Heere daarmee is om het volk op de knieën te brengen. Zijn slagen – in de vorm van oorlog en hongersnood – zijn erop gericht dat de Israëlieten tot God gaan roepen en zich tot Hem bekeren.

Onder Gods slagen vandaan

Tegen die achtergrond lezen we de beginverzen van Ruth nogmaals. En dan is het aangrijpend wat er staat. De honger waarvan sprake is, is er vanwege de afgoderij van Israël. Ze is als een roede in Gods hand om het volk op de knieën te brengen. Om Israël tot bekering te brengen. Maar wat doen Elimélech en Naomi? Komen ze tot bezinning? Komen ze op de knieën? We lezen het allemaal niet. We lezen maar één ding: ze willen naar Moab. Onder de slagen van God vandaan.

Dat brengt ons bij een eerste vraag: Hoe gaan wij om met tegenslagen in ons leven? Misschien vraagt iemand: Mag een mens dan niet zoeken naar oplossingen als de moeiten zich aandienen? In zekere zin mag dat, ja. Maar dan wel biddend. Gods Woord zegt: 'Laat al uw begeerten door bidden en smeken, met dankzegging, bekend worden bij God'. 'Werpt al uw bekommernis op Hem'. 'Ken Hem in al uw wegen, en Hij zal uw paden recht maken'.

Er is echter ook nog een andere vraag waaraan we niet voorbij mogen zien in de tegenspoed: Heere, wat hebt U met deze dingen te zeggen in mijn leven? Kan het zijn dat U tijdelijke slagen wil gebruiken om me geestelijk onderwijs te geven? Kan het zijn dat U me tijdelijk verlies laat lijden om me eeuwige winst te schenken?

Verhuizen

In gedachten zien we Elimélech zitten, samen met zijn vrouw en zijn twee jongens. 'Naomi, jongens, we gaan verhuizen'. 'Verhuizen, vader?' 'Ja, jongens, jullie zien toch ook wel dat het hier niet goed gaat? De oogst is verwoest; straks is er geen voedsel meer en zullen we nog omkomen van de honger. We moeten naar een gebied waar we het beter hebben'. Ja, dat begrijpen de jongens wel. 'Maar waar gaan we dan heen, vader?' 'We gaan naar Moab, jongens'.

'Naar Moab? Gaan we naar Moab? Mag dat van de Heere?' Elimélech haalt zijn schouders op. Ja, mag dat eigenlijk? 'Nu ja, je moet toch je verstand gebruiken. Als we hier blijven, zullen we misschien wel sterven van de honger. En we gaan dan wel naar een heidens land, maar we gaan er alleen naar toe om als vreemdeling te verkeren. We verblijven er slechts voor een tijd. In die tijd houden we afstand tot de heidense bevolking. We zullen ons er zeker niet mee vermengen. En na verloop van tijd zullen we weer terugkeren naar Bethlehem'.

Wat we niet lezen van Elimélech, is dat hij zijn knieën gebogen heeft: 'Heere, mogen we verhuizen? Mogen we naar Moab? Doet u dat wel, als u verhuisplannen hebt? Of andere voornemens? Uw knieën buigen en aan de Heere vragen wat Hij wil?

DS. A.J.T. RUIS

Mefiboseth

De volgende vraag is van Dienneke Ras uit Urk. Ik zal de vraag eerst weergeven: “Waarom noemde Jonathan zijn zoon Mefiboseth? Die naam betekent toch zo iets als ‘die schande verbreidt’ of ‘verspreider van schande’? Ten eerste geef je je pasgeboren oudste zoon toch niet een naam met zo’n betekenis? Ten tweede: als gelovig, wedergebo- ren man zou je toch verwachten dat Jonathan zijn zoon een naam als Daniel of Micha zou geven?”

Ja, dat zijn inderdaad vragen die zo maar bij het bijbel- lezen kunnen opkomen. Wie geeft zijn kind nu zo’n naam? Nu vraag ik me dat tot op de dag van vandaag wel meer af, maar ja, dat kunnen we afdoen met: smaken verschillen nu eenmaal. Maar onder Israel van destijds kon je een naam krijgen (waar je je hele leven mee moest doen) die onder invloed van bepaalde omstandigheden je werd ge- geven.

Zo kreeg het jongetje van Pinehas uit Silo bij zijn geboorte de naam Ikabod. Het arme kind verloor op de dag van zijn geboorte zowel zijn vader (op het slagveld) als zijn moeder (in het kraambed) en zijn grootvader Eli. Wat zijn moeder op dat moment bezig hield was dat de ark des HEEREN uit het heiligdom was gehaald en meegenomen naar de strijd met de Filistij- nen. Gods eer (kaboth) was daar niet meer (i). Zo zou hij tot zijn dood de naam: ‘de eer is weg’ dragen.

En Rachel noemde haar tweede zoon met stervende lippen: Ben-oni, zoon van mijn smart. Al heeft Jakob zijn naam de- zelfde dag nog veranderd in Ben-jamin, zoon van mijn rech- terhand.

Ook zijn er gevallen van naamgeving bekend waar de ou- ders een willekeurige naam aan hun kind gaven. Denk bij- voorbeeld aan Laban die zijn ene dochter koe noemde (Lea) en zijn andere dochter schaap (Rachel). Zo kunnen we vele voorbeelden noemen.

Maar nu Mefiboseth. Zijn geschiedenis wordt ons niet alleen in 2 Samuel beschreven, maar ook in 1 Kronieken 8. En wat blijkt nu uit 1 Kronieken 8? Dat zijn naam eigenlijk Merib- ba-al was. En dat betekent: strijder voor Ba-al. En Ba-al be- tekent dan God. Niet te verwarren met de latere afgod van Izebel. Uit hetzelfde hoofdstuk blijkt tevens dat Sauls zoon Is-boseth (man die schande verspreidt) oorspronkelijk Es- ba-al was: man voor God. Zie 1 Kronieken 8:33 en 34.

Daarom zijn dus de namen die Saul en Jonathan aan hun zonen

gaven. Dat brengt ons tot een volgende vraag. Waarom zijn hun namen later veranderd? Isbaal, of Esbaal, werd Is-boseth en Merib-ba-al werd Mefi-boseth.

Heeft men Isboseth zo genoemd omdat hij een tegenstan- der van het huis van David was? En heeft men Jonathans zoon later Mefiboseth genoemd vanwege het feit dat men zijn gebrekkige manier van lopen als een soort schande zag? Wie het weet mag het zeggen. Daar kunnen we niets van zeggen. Wel valt het op, als David informeert of er nog een kind van Jonathan in leven is, dat Ziba zegt: Ja, Mefibo- seth, ‘die geslagen is aan beide voeten’. Hij is gehandicapt, zegt Ziba. Nou en? Is dat een schande dan?

Wel weten we dat David Jonathans zoon onbekommerd Mefiboseth heeft genoemd. En niet Merib-ba-al. In Davids oog is het met die ‘schande’ nog al meegevalen. Wel weten we dat Mefiboseth klein van zichzelf dacht. Al speelde een

vorm van minderwaardigheidsgevoel wellicht een rol (hij noemde zichzelf immers een dode hond), het is meer uit grote verwondering ge- weest dat David zo goed voor hem was, terwijl hij toch uit het huis van Saul was, een David vijandig gezind huis.

Ik heb veel sympathie voor deze man. Vooral omdat hij de Heere vreesde, zoals zijn vader had gedaan. En had Mefiboseth zijn eigen zoon niet Micha genoemd: wie is als de Heere?

Dat Mefiboseth een vriend van David werd blijkt wel heel duidelijk als Ziba hem later bedriegt en bij David belasterd. In de tijd van Absaloms opstand ging Mefi- boseth terstond in de rouw en die voorkeur voor David had hem het leven kunnen kosten. En wat was hij blij toen David weer heelhuids terug kwam. Ziba was het die schande ver- spreidde en Mefiboseth in een kwaad daglicht stelde. Nee, Mefiboseth heeft geen kwade reuk verspreid, maar zelfs de heerlijke geur van de liefde en de zelfverloochening. Daar- om houd ik veel van hem.

Maar dit is het dan. Met dank voor de ingezonden vraag en geen dank voor het antwoord, graag gedaan!

Met een hartelijke groet van

DS. K. HOEFNAGEL

Charles Hodge. Overtuiging van zonde (4)

Blind

Als over honderd mensen een doodvonnis wordt uitgesproken zal er verschillend gereageerd worden. Soms spreekt de schandelijke misdaad, het is ook mogelijk dat er vooral gevreesd wordt voor het verschijnen voor God. Zo is het ook met de overtuiging van zonde. Hodge wil kort vermelden wat de Schriften hierover leren. Van nature is een mens blind voor de ware aard van de zonde en hij heeft geen besef van het grote aantal overtredingen.

Geopende ogen

De Heere opent de ogen voor zonde en schuld. "Mensen krijgen een dergelijke overtuiging dus niet door argumenten of door gezag. Zij zien en voelen dat het waar is wat God over de aard en het kwaad van de zonde verklaard heeft. Vandaar dat de overtuiging onweerstaanbaar is, zelfs wanneer zij hoogst onwelkom is. Vaak zien we dat zij plotseling en krachtig bezit neemt van de ziel wanneer het geweten uit zijn verdoving gewekt wordt en met de verklaringen van God instemt, met een kracht die onweerstaanbaar is." Soms is de overtuiging van zonde tijdelijk, soms blijvend en zaligmakend.

De wet

In Rom. 1:20 staat dat door de wet de kennis der zonde is. Ik had de zonde niet gekend, zegt de apostel dan door de wet. Paulus was onbekend met de uitgestrektheid en geestelijke betekenis van de wet. "Hij dacht van zichzelf dat hij even goed was als redelijkerwijze kon worden verwacht. Hij was tevreden en voelde zich op zijn gemak. Maar toen de wet aan hem werd geopenbaard in haar ware karakter werden zijn opvattingen over de zonde meteen gewijzigd. Hij leerde kennen wat zij was en ging haar kracht over hem voelen." Veel dingen waar hij vroeger niet zwaar aan tilde, zag hij nu als grote overtredingen van de wet. Hij ging het kwaad van zijn hart zien als de bron van alle andere zonden. Zolang mensen zich met anderen vergelijken valt het mee. De maatstaf van de wet van God moet aangelegd worden.

Verscheidenheid

Soms wordt er maar iets van de zonde gezien. In andere gevallen is er sprake van de grootste eerbied voor de heilige God en diepe zelfvernederings. De overtuiging van zonde kan geleidelijk gaan maar ook in heel korte tijd plaatsvinden. Hoe duidelijk moet de overtuiging van zonde zijn om zalig te worden? Zo duidelijk dat de mens instemt met wat God zegt in de Bijbel over het kwaad en de reikwijdte van de zonde.

Onwaardigheid

De echte overtuiging van zonde is een persoonlijke zaak. Dat wil zeggen dat alles wat de Bijbel over de zonde zegt

ons persoonlijk betreft. "Er moet in ons eigen bewustzijn een instemming zijn met de uitspraak dat het hart arglistig is, meer dan enig ding, ja, dat het dodelijk is" (Jer. 17:9). Er woont in ons geen goed. Het gevoel van persoonlijke onwaardigheid is het tegenovergestelde van de valse opvatting over eigen uitnemendheid. Dan worden de zonden niet langer vergeolijkt. Dit gaat gepaard met een gevoel van schaamte. Job verfoeide zichzelf en had berouw in stof en as. Ook de tollenaar beleefde dit. Er is ook berouw en wroeging, verdriet en zelfveroordeling. Er is vrees voor Gods toorn en de vrees dat de zonden nooit vergeven kunnen worden. Het wordt beleden dat we zijn zoals het in de Bijbel is verwoord. Onwaardigheid kan beleefd worden bij terugzien op het gehele leven of bij het zien van een zware zonde. Iedere ware christen beleeft dat hij in Gods ogen niets heeft verdiend.

Veroordeling

Bij de overtuiging van zonde behoort een overtuiging van onze veroordeling voor Gods aangezicht. Velen geloven niet dit niet. Dan wordt God gezien als onrechtvaardig streng. Het tegenovergestelde is het gevoel dat onze zonden nooit vergeven kunnen worden wat wanhoop veroorzaakt. De zondaar heeft geen barmhartigheid verdiend. De bezoldiging der zonde is de dood. Vergeving is alleen genade. Er is onderscheid in beleving. "Daarom kan het gebeuren dat velen van de dood in het leven overgaan zonder enig levendig besef van Gods toorn of zonder een zeer duidelijke indruk te hebben ontvangen dat alles waarmee Hij tegen de zonde bedreigd heeft rechtvaardig op hen kan worden toegepast. Hun aandacht kan zijn getroffen en hun hart bewogen door de openbaring van Gods liefde in Christus en zij kunnen zich dan van weinig meer bewust zijn geweest dan van een hartelijke instemming met het Evangelie en het verlangen en voornemen om te leven voor de dienst van God. En toch, zodra zelfs bij zulke personen hun aandacht wordt gericht op het onderwerp, is er een volledige erkenning dat zij dit niet hebben verdiend en dat zij niet het recht hadden om te klagen als Hij hen in hun zonden verloren zou laten gaan. Dus, hoe divers de ervaring van Gods volk over dit onderwerp ook moge zijn, zij stemmen er met elkaar in overeen dat zij Gods recht erkennen in Zijn eisen en dreigingen en dat zij zichzelf ook voor de minste van al Zijn gunsten als onwaardig beschouwen."

DS. A. VAN HETEREN

De Heilige Oorlog

Allegorie

John Bunyan heeft drie prachtige allegorieën geschreven: De Christenreis, de Christinnereis en de Heilige Oorlog. De Christenreis verscheen in 1678. Daarin wordt het leven van een christen beschreven als een pelgrimsreis van de stad Verderf naar het hemelse Jeruzalem. De tweede allegorie is De Heilige Oorlog, verschenen in 1682. De ziel van de mens wordt getekend als een stad die aanvankelijk aan God toebehoort. Zij wordt ingenomen door de duivelen komt onder zijn heerschappij. De Heere Jezus herovert deze stad en drijft de duivel uit. Maar de duivel komt terug om de stad opnieuw in zijn macht te krijgen. Vorst Immanuël verovert de stad voorgoed en oefent daar blijvend Zijn genadige heerschappij. De derde allegorie is De Christinnereis, verschenen in 1684. Het is een vervolg op De Christenreis. Christiana, de vrouw van Christen, gaat met haar gezin op reis uit stad Verderf naar de hemelstad. Onderweg groeit dit gezin uit tot een stoet van pelgrims. Dit gezelschap staat symbool voor de kerk die onder leiding staat van ervaren ambtsdragers. Onder hun leiding komt het gezelschap veilig aan in het hemelse Jeruzalem. De drie allegorieën hebben met elkaar de (geestelijke) strijd gemeen. In de Christenreis is het een persoonlijke strijd. In de Christinnereis gaat het om de strijd van de Kerk onder leiding van de ambtsdragers. In de Heilige Oorlog strijdt Christus met de duivel en zijn trawanten. De nadruk in de Heilige Oorlog ligt op de zware strijd die Christus Zelf heeft te voeren om Zijn Kerk te redden van het verderf en te bewaren in Zijn genadige nabijheid.

Inhoud

Uit het leerzame 'Woord vooraf' citeren wij wat we lezen op blz. 16 "In De Heilige Oorlog schittert de uitnemendheid van Prins Immanuël in Zijn eeuwige liefde en trouw ten opzichte van de stad Mensziel. In het begin wordt beschreven hoe Koning Shaddai en Zijn Zoon Immanuël treuren wanneer Mensziel in handen van Diabolos is gevallen. Hun heerlijke plan om de stad te verlossen toont Hun grote liefde voor Mensziel. Prins Immanuël is vast besloten om de stad voor Zijn Vader te herwinnen en trekt aan het hoofd van een schitterend leger op om de stad te verlossen. Met behulp van Zijn kapiteins worden de vijanden na een zware strijd uit de stad verdreven en neemt Immanuël Zijn intrek in de vesting. Hij zuivert en reinigt de stad, zodat zij weer het beeld van Zijn Vader gaat vertonen. Ook al

is de stad Hem daarna ontrouw en doet zij Hem verdriet, uiteindelijk keert Hij op hun smeekgebed weer terug. Dan helpt Hij de inwoners om tegen de vijanden te strijden en spoort Hij hen aan om tot het einde toe te volharden. In eigen kracht zal Mensziel dat nooit kunnen volbrengen, daarom draagt Immanuël haar op om de hulp van Zijn kapiteins in te roepen. Deze kapiteins vertegenwoordigen de genadegaven, zoals Geloof, Hoop, Liefde, Ervaring en Zelfverloochening, die God in Zijn genade aan de mens schenkt. Alleen in Gods kracht en met behulp van Zijn genadegaven kan de geestelijke strijd goed gestreden worden."

Complexiteit

In de inleiding komt naar voren dat De Heilige Oorlog geen eenvoudig boek is. Het is de meest ingewikkelde allegorie die Bunyan geschreven heeft. Er is sprake van vier lijnen: 1. De heilshistorische lijn. 2. Een heilsordelijke lijn. 3. Een autobiografische lijn. 4. Een eschatologische lijn. We geven een kort citaat van blz. 28 "Evenals andere puriteinen is Bunyan namelijk van mening dat aan het einde van de tijd een bloeiperiode voor de kerk zal aanbreken in het duizendjarig vreedrijk (millennium). Dan zal Christus hier op aarde heersen, ketterijen zullen zijn uitgeroeid, satan zal zijn gebonden en het zal alles door de vrede bloeien."

Achtergronden

De inleiding wijst op drie aspecten: 1. Oudkerkelijke wortels. Het beeld van de ziel als een stad is al heel oud. In de 4^e en 5^e eeuw komen we dit al tegen. 2. Ervaringen in het palementsleger. Bunyan was nog maar zestien of zeventien jaar oud toen hij dienst nam in het leger. Bij de aanval werden strijdkreten gebruikt. Als het leger van Shaddai de stad Mensziel aanvalt klinkt de strijdkreet 'U moet wederom geboren worden.' 3. Eigentijdse gebeurtenissen. In de Heilige Oorlog wordt op die gebeurtenissen gezinspeeld. Zo levert Bunyan bedekte kritiek op het overdadige en immorele hofleven door de zondigheid van Mensziel te tekenen. 4. De Antichrist moet neergeveld worden. Dit heeft onder meer betrekking op de Roomse koningin Mary Tudor (1553-1558).

De personages

In de inleiding wordt de belangrijkste personages uit De Heilige oorlog genoemd: Diabolos en de boze geesten die onder hem staan. Bunyan noemt ook een aantal figuren uit de klassieke mythologie. De heer Vastewil (het Engelse Willbewill moet absoluut niet vertaald worden met 'vrije wil' wat soms gebeurd is). Geweten is ook een belangrijk persoon.

De boodschap

De meeste geleerden die zich met De Heilige Oorlog hebben beziggehouden zijn het erover eens dat de hoofdlijn in dit boek een heilsordelijke karakter draagt. We lezen op blz. 62 "Bunyan beschrijft hier namelijk de strijd die Immanuël moet leveren om de stad te behouden. We kunnen ook zeggen dat hier de weg beschreven wordt van een zondaar (Mensziel) die tot bekering komt en welke strijd hij moet voeren om te volharden in het geloof." Bepalend is het motief van de geestelijke strijd. Christen moet lijden in en onder die strijd. Waakzaamheid is nodig. "In een tijd van geestelijke vreugde kan de waakzaamheid verslappen waardoor de verborgen omgang met Christus gaat kwijnen." (blz. 63). Belangrijk is ook het motief van het wachten op God Die smekingen verhoort en komt wanneer Hij wil. Voordurend klinkt de oproep door te volharden in het geloof.

We willen dit boek dat voorzien is van een uitgebreide en gedegen inleiding van harte aanbevelen. Moge de Heere de lezing ervan zegenen.

N.a.v. De Heilige oorlog. Met kanttekeningen. Vertaald door Thera Tanis-Baars, ingeleid door prof. dr. A. Baars. Puriteinse klassieken 12. Gebonden, 433 blz., € 27,95. Uitgeverij De Banier, Apeldoorn, ISBN 978 90 8718 8405.

COLOFON

Dit blad wordt om de veertien dagen uitgegeven door de stichting Bewaar het Pand. ISSN nummer: 0166 - 4646

REDACTIELEDEN

Ds. A. van Heteren, ds. K. Hoefnagel en ds. J.M.J. Kieviet

REDACTIE ADRES

Ds. A. van Heteren, Vlaak 10, 8321 RV Urk, T 0527-688978
E a.vanheteren@kliksafe.nl

ABONNEMENTEN

P.J. Boers, Bergstoep 46C, 2959 AC Streefkerk. T 0184-669116

E pand@solcon.nl NL37 INGB 0000 7043 50 t.n.v.

Stichting Bewaar het Pand te Streefkerk.

Abonnementsprijs € 32,- per jaar.

Abonnementsprijs Verenigde Staten en Canada \$ 38,- per jaar.

Advertentietarieven op aanvraag.

VAN DE REDACTIE

Verschijning volgende nr.

Het volgende nummer zal verschijnen D.V. donderdag 9 februari 2023. Kopij graag binnen donderdag 26 januari 2022.

Rotterdam- Kralingen

Zaterdag 14 januari 2023 is ds. J. de Bruin door ds. A.J.T. Ruis bevestigd als predikant van Rotterdam-Kralingen. Ds. J. de Bruin heeft die dag ook intrede gedaan in zijn nieuwe gemeente. Beide diensten vonden plaats in de Eben- Haëzerkerk, Voordijk 252 in Barendrecht. Er waren veel genodigden. Zodoende was het ook een dag van ontmoeting met elkaar. We wensen ds. De Bruin en zijn gezin al het nodige toe in de gemeente van Rotterdam-Kralingen. De Heere zegene de ambtelijke arbeid die daar verricht mag worden tot eer van Zijn Naam en tot uitbreiding van Zijn Koninkrijk. De Heere gedenke ook de gemeente van Elburg die nu vacant is geworden. We hopen en bidden dat ook daar weer een eigen herder en leraar mag komen.

Nieuwe opmaak

Ons blad is verschenen in een nieuwe opmaak, een nieuwe lay-out. Het ziet er keurig uit. We horen alleen maar positieve berichten. De wezenlijke inhoud is hetzelfde gebleven. Ons blad is een uitgave tot bevordering van de handhaving van de oude Gereformeerde beginselen. De Heere zegene de uitgave van ons blad.

CBB

'Bewaar het Pand' is voor mensen met een leesbeperking beschikbaar bij de CBB (Chr. Bibliotheek voor Blinden en Slechtzienden). Tel. 0341- 565499, e-mail info@cbb.nl

AvH

Vacature bij de GBS

Bij de Gereformeerde Bijbelstichting is er een vacature voor een

Administrateur

Vereisten:

- Opleiding: HBO/MBO of gelijkwaardig.
- Ervaring met geautomatiseerde systemen. De GBS werkt met Exact Globe en Procurios.
- Goede beheersing van de Nederlandse taal en beheersing van de Engelse taal is een pre.
- Teamplayer met goede communicatieve vaardigheden die bereid is collega's te ondersteunen bij hun werkzaamheden.
- Ervaring in een soortgelijke functie is een pre.

Werkzaamheden:

- Verantwoordelijk voor alle administratieve taken binnen onze stichting.
- Het aansturen en ondersteunen van de donateursadministratie, deze wordt gevoerd met het pakket Procurios.
- Het ondersteunen van de verkoop.
- Het in overleg met de bureau manager voorbereiden van de bestuursvergaderingen.
- De administrateur legt verantwoording af en rapporteert aan de bureau manager.

Wat bieden wij:

- Salariëring is in overeenstemming met de verantwoordelijkheden van deze functie; goede secundaire arbeidsvoorwaarden.
- Mogelijkheden om zich verder te ontwikkelen binnen onze organisatie.
- Werken in een klein team met goede collegiale verhoudingen.

Welkom
in het
GBS-
team!

Vanuit onze identiteit zoeken wij een collega die van harte instemt met de grondslag van de Gereformeerde Bijbelstichting.

Meer informatie over deze functie en het werk van de GBS is te verkrijgen bij bureau manager dhr. G.J. van Wijk.
Tel. 0345 61 01 55 of gjvanwijk@gbs.nl

Sollicitaties dienen uiterlijk DV 4 februari 2023 in ons bezit te zijn. Deze kunnen worden verzonden naar de secretaris van de Gereformeerde Bijbelstichting, Ds. A. van Heteren.
p/a Vlaak 10
8321 RV Urk

Nijverheidstraat 21, Leerdam | www.gbs.nl

GEREFORMEERDE
BIJBELSTICHTING

Werken waar liefde woont

Ben jij een coachende en inspirerende leiding-gevende? Denk je innovatief en kun je anderen enthousiasmeren?

Ga aan de slag als

teamleider (thuis)zorg bij Cedrah!

Amandelhof Capelle aan den IJssel • Beth-San Moerkapelle
Nebo Zwijndrecht • Uitzicht Vlaardingen

Solliciteer nu via

cedrah.nl/werkenbij

Cedrah
Wonen • Zorg • Diensten

Christelijke hulpverlening met perspectief

KORTE
WACHT-
LIJST!

Stichting Schuilplaats helpt mensen die vastgelopen zijn op het gebied van:

relatie rouw opvoeding

zelfvertrouwen echtscheiding

burn-out depressie

stichtingschuilplaats.nl

☎ 0318 - 54 78 70

schuilplaats

VAN STAVEREN
begrafenisverzorging

Met aandacht, zorg en respect

Dag en nacht bereikbaar (0172) 23 33 38

Wij verzorgen alleen begrafenissen

Vraag vrijblijvend het boekje "Mijn Laatste Wens".

www.vanstaverenbegravenissen.nl
info@vanstaverenbegravenissen.nl

